

Opinia

Stanowisko nr 40 w Dąbrowie Tarnowskiej (AZP 100-66/80), gm. loco, pow. loco, woj. Małopolskie zostało odkryte w marcu 2019 r. podczas nadzoru nad pracami ziemnymi związanymi z budową obwodnicy m. Dąbrowa Tarnowska. Jest ono badane archeologicznie od sierpnia 2019 r.

Podczas badań archeologicznych odkryto niezwykle ważne stanowisko, które należy określić jako dużą osadę produkcyjną. Odsłonięto relikty systemu flotacji czyli mn. pozostałości płuczek oraz najprawdopodobniej relikty napędzanego energią wodną młyna do mielenia rudy. Zachowane konstrukcje drewniane to pozostałości 2 koryt doprowadzających wodę do kół, podstawa zamocowania koła oraz fragment samego koła młyńskiego.

W profilach widać wyraźnie skupiska żużli piecowych oraz węgli drzewnych co wskazuje na prawdopodobne występowanie pieców hutniczych tzw. kuźnic. Możliwość rozszerzenia badań w kierunku wschodnim dałoby szansę znalezienia samych pieców hutniczych.

Reliktom infrastruktury hutniczej towarzyszą duże ilości ceramiki, narzędzia metalowe, drewniane i przedmioty potrzebnego do codziennego życia. Odkryto również 27 monet królów: Kazimierza Jagiellończyka, Jana Olbrachta i Zygmunta Starego oraz lennika tego ostatniego Albrechta Hohenzollerna. Wszystkie te znaleziska oraz aspekty, trudne do przewidzenia podczas eksploracji *a priori*, wymagają adekwatnych procedur (np. postępowanie z drewnem). Wymagają też, zwiększonej, niż zazwyczaj pracochłonności i bez wątpienia mają wpływ na wydłużenie terminu realizacji zadania.

Osada produkcyjna w Dąbrowie Tarnowskiej jest unikatowym stanowiskiem archeologicznym z okresu świetności Polski epoki jagiellońskiej. Jest też pierwszym tego typu badanym stanowiskiem kuźnic z XV w. na terenie Polski i jednym z kilku zaledwie podobnych na całym świecie. Konieczne są dalsze poszerzone badania i niezwykła pieczołowitość w ich prowadzeniu. Pozyskane relikty mogą (a nawet powinny) zostać wyeksponowane w muzeum lub zachowane w postaci rezerwatu archeologicznego. Uzyskane informacje oraz materiał archeologiczny posłużą rozwijaniu wiedzy o tak ważnym okresie świetności naszego państwa i rozwoju techniki na jego obszarze..